podbrdské muzeum

Výroční zpráva 2012

Podbrdské muzeum s památníkem České mše vánoční, galerií a expozicí historických automobilů

Rožmitál pod Třemšínem, Palackého 10, 262 42

Tel: 311 249 262
pm@podbrdskemuzeum.cz
www.podbrdskemuzeum.cz

Obsah

1) Muzejní činnost 1
   - expozice muzea 1
   - výstavy 2
   - kulturní akce 3
   - výchovně vzdělávací činnost 11
   - publikační činnost 11
   - účast na seminářích 12
   - propagace a prezentace 12

2) Sbírkotvorná činnost 13
   - evidence sbírek 13
   - významné akvizice 13
   - zápůjčky 15

3) Personální změny 15

4) Návštěvnost 15

1) Muzejní činnost

Podbrdské muzeum vzniklo v roce 2010 jako organizační složka města a plní svou funkci ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Zřizovatelem Podbrdského muzea je Město Rožmitál pod Třemšínem, jeho statutárním zástupcem starosta města Ing. Josef Vondrášek.
Rozsáhlý muzejní komplex má několik samostatných částí. Hlavní expozice se nachází v třípatrové budově bývalého Podbranského mlýna, navazující na tovární halu, ve které je galerie s ochozem. Velkoryse pojatý výstavní prostor slouží nejen k realizaci výstav, ale i k pořádání koncertů, divadel, jarmarků. Jedno křídlo budovy je věnováno expozici historických automobilů. Součást muzea tvoří také tzv. stodola, která dokumentuje řemeslnou zručnost obyvatel Podbrdska. Záměrem muzea je sbírku postupně doplňovat, vytvořit zde interaktivní prostředí domácnosti, statku, přiblížit práci na poli. **V roce 2012 se podařilo vybudovat funkční veřtat. Provoz této malé dílny na výrobu cvočků zahájí svoji činnost 30. 3. 2013.**

- expozice muzea

EXPOZICE PÁNŮ Z ROŽMITÁLA v přízemí budovy bývalého Podbranského mlýna nabízí exkurzi do doby, kdy město a okolí osídlili členové rodu Buziců, pozdější páni z Rožmitála. Prostor, stylizovaný do období vrcholného středověku, seznámí návštěvníky s nejvýznamnějšími osobnostmi rodu. Patří sem Jaroslav Lev z Rožmitála, který podnikl v letech 1465 - 1467 ve službách svého švagra, českého krále Jiřího z Poděbrad, diplomatickou cestu „ Z Čech až na konec světa", dále pak jeho sestra Johana z Rožmitála, druhá manželka krále Jiřího z Poděbrad, jež byla v letech 1458 - 1471 českou královnou. Třetím slavným je Jaroslavův syn Zdeněk Lev z Rožmitála (okolo roku 1460 - 1535), nejvyšší sudí a od roku 1507 nejvyšší pražský purkrabí. Expozici doplňují dva filmy: „Kořeny a sídla rodu pánů z Rožmitála" a „Cesta z Čech až na konec světa".

První patro s expozicí **JAK SE ŽILO NA PODBRDSKU** je příběhem krajiny a člověka. Člověka, který se zde usadil, našel tu svůj domov a díky přírodě i obživu. Návštěvník se seznámí s brdskou přírodou, typickými řemesly, životem zdejších obyvatel a nahlédne do venkovské světnice i do městské domácnosti na počátku minulého století. Galerie osobností prezentuje všechny významné osoby, které se v Rožmitále narodily nebo zde část života pobývaly. Velké pozornosti se těší slaměná katedrála sv. Víta i rozsáhlá sbírka vyřezávaných erbů českých měst a šlechtických rodů, jež jsou dílem místních lidových umělců. Expozici, v sekci přírody interaktivní, doplňuje film a projekce nejstarších fotografií města. Více informací nalezne návštěvník v dotykovém počítači.

PAMÁTNÍK JAKUBA JANA RYBY A ČESKÉ MŠE VÁNOČNÍ ve 2. patře nabízí zatím jedinou expozici v ČR, která shrnuje veškeré poznatky o tomto výjimečném skladateli a učiteli. Hlavním cílem je představit komplexně Rybovu osobnost a všechny obory jeho činnosti. Expozice je členěna podle jednotlivých etap Rybova života, ale nechybí tu ani kontext s dějinami Evropy. Texty provázejí úryvky z vlastního životopisu J. J. Ryby, dokumenty nebo jejich faksimile a historické nástroje. Velkoryse pojatý životopis zahrnuje období od předků až po žijící potomky. Expozici doplňují filmy „Rybova doba", „Život J. J. Ryby" a „Dílo J. J. Ryby". K dispozici je dotykový počítač s mnoha informacemi a možností poslechu Rybovy hudby.

EXPOZICE HISTORICKÝCH AUTOMOBILŮ nabízí nejucelenější sbírku vozů Aero, které jsou legendou české automobilové historie. Kolekce 32 vozů představuje všechny typy značky Aero, od modelu Aero 500, vyrobeného v roce 1929, až po poslední poválečný model Aero Minor z roku 1948. Ve sbírce jsou zastoupeny i tři exempláře s karoserií od slavné firmy Sodomka.

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ, situované na břeh rybníka Kuchynky poskytne odpočinek všem věkovým kategoriím. Nevšedním lákadlem je zděný vyhlídkový maják a krytý altán (venkovní učebna).

MUZEUM HASIČSTVA Novou stálou expozicí Podbrdského muzea je od června 2012 muzeum hasičstva. Nachází se asi 100 m od muzejního komplexu, v budově bývalé městské galerie Pod zámkem. Neokázalý, ale expresivně modelovaný prostor s motivem ohně prostupujícího staré stavení využívá stávající dispozice původní chalupy. Výběr exponátů z rozsáhlé sbírky Františka Poláka seznámí návštěvníka s hasičkou historií i současností. Na přípravě a realizaci se podíleli:
Obsah: František Polák, Rudolf Šimek, Jana Šimková, Jana Filinová, Václav Liška
Výtvarné řešení: Ondřej Kamenický
Exponáty: František Polák

Muzeum hasičstva v Rožmitále pod Třemšínem

- výstavy

Březen	Výstava samorostů Jana Berana ke 100. výročí narození
Duben	Výstava prací žáků Základní školy Rožmitál
Květen	Výstava prací žáků Základní umělecké školy Rožmitál
Červen	Výstava obrazů Edvarda Bienera
Červen – září	Stromy jako domy - interaktivní výstava pro celou rodinu
Červenec	Kožené svítání - Blanka Mudrová
Srpen	Expedice Maroko - výstava fotografií
Září	11. salon výtvarné fotografie
Říjen	Výstava obrazů Lubomíra Peška
Listopad	Balt - David Hynčík - výstava fotografií
Prosinec	Výstava kočárků a panenek

- kulturní akce

31. 3.	Vítání jara - tradiční velikonoční jarmark
2. 4.	Na cestách po jižní Indii – přednáška Libuše Leischnerové
21. 4.	Den země
2. 5.	Koncert žáků Základní umělecké školy
18. 5.	Den muzeí a galerií
19. 5.	Rallye Tatra
22. 5.	Pocta českému baroku a lidové písni - koncert souboru Chairé
2. 6.	Točte se pardálové - Muzejní noc
17. 6.	Kůň a já
22. 9.	Překvapení v muzeu – živý hroznýš královský
30. 6.	10. ročník historické slavnosti - Den s českou královnou Johankou a Bivojem
1. 12.	Tradiční jarmark lidových řemesel
1. 12.	Zpívání u Betléma, zvonkový průvod
5. 12.	Kramárna - první charitativní bazar

Výstava samorostů Jana Berana

Velikonoční jarmark

Koncert žáků základní umělecké školy

Rallye Tatra

Muzejní noc

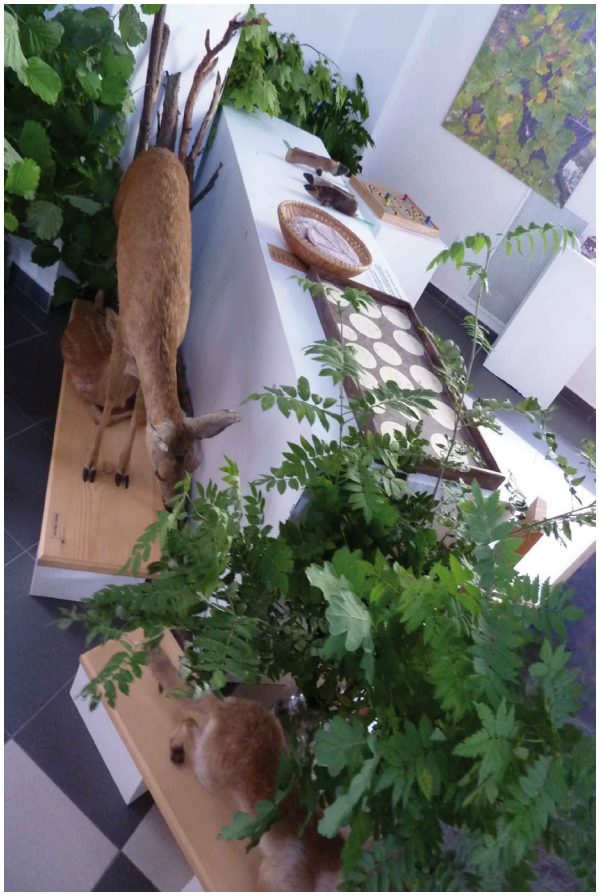

Interaktivní výstava Stromy jako domy

Překvapení v muzeu - živý hroznýš královský

Den s českou královnou Johankou

Den s českou královnou Johankou

Den s českou královnou Johankou

Vánoční jarmark

Lubomír Pešek

Výstava kočárků a panenek

- výchovně vzdělávací činnost

Výchovně vzdělávací činnost je změřena především na školní žáky. Spolupráce se školami se za 2,5 roku fungování muzea stala jeho přirozenou součástí. Výchovné programy pro děti všech věkových kategorií jsou školami vyhledávány a pravidelně navštěvovány. Cestu do našeho muzea nacházejí i handicapovaní – pravidelnými návštěvníky jsou děti z Jedličkova ústavu. Kromě stálých výukových programů (Co je muzeum? Řemesla na Podbrdsku. Zapomenutá řemesla a činnosti. Brdská příroda) byl obrovský zájem o interaktivní výstavu Stromy jako domy aneb život na stromě, ve stromě a pod stromem. Tato přírodovědná výstava nabídla dětem i dospělým nejen mnoho nových poznatků z říše přírody, ale i zajímavé činnosti a hravé prvky. Dotykové obrazovky se zvuky různých živočichů a zpěvem ptáků, hmatové hry, puzzle, práce s mikroskopem, testování vědomostí a mnoho dalších činností se staly pomocníkem při objevování přírody, zpestřením výuky pro žáky a příjemně stráveným časem pro celou rodinu.
Obohacování stálých expozic i krátkodobých výstav o nové interaktivní prvky a činnosti se stalo nedílnou a stálou součástí naší muzejní práce. V roce 2012 jsme vytvořili nové hrací kostky s typickou brdskou flórou a faunou, které byly součástí výstavy Stromy jako domy, hrací kostky se sbírkovými předměty muzea, interaktivní magnetické prvky a omalovánky pro hrací kout v rámci výstavy kočárků a panenek.

- publikační činnost

- Vodní mlýny IV, sborník referátů za semináře, editor Rudolf Šimek, vydalo Město Rožmitál p. Tř. 2012
- Rudolf Šimek, Pavel Valchář, Strojírny Rožmitál 1913 – 2013, prvních 100 let, vydalo Město Rožmitál p. Tř. a RAVAK a. s. 2012
- Rudolf Šimek, Jana Šimková, Panský mlýn v Rožmitále pod Třemšínem, řečený Podbranský či Bácův. In: Podbrdsko XIX/2012, str. 30 -45
- Slavná výročí, Stalo se před – pravidelná rubrika v Třemšínských listech

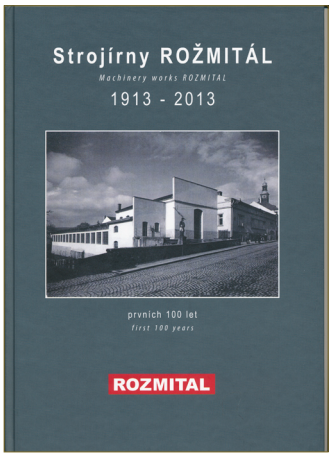

- účast na seminářích

• Role muzeí v současné společnosti, 16. 3. 2012, Národní muzeum Praha
8. diskusní setkání v rámci klíčové aktivity č. 1 projektu „Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu" (PPP PRO) Fakulty restaurování Univerzity Pardubice, zúčastnil se Rudolf Šimek
• Realizace velkého výstavního projektu, 12. 7. 2012 v Galerie Středočeského kraje v Kutné Hoře. (9. diskusní setkání v rámci klíčové aktivity č. 1 projektu „Platforma pro památkovou péči, restaurování a obnovu" (PPP PRO) Fakulty restaurování Univerzity Pardubice, zúčastnil se Rudolf Šimek
• 21. setkání českých, saských, bavorských a hornorakouských pracovníků muzeí na téma Stopy německo jazyčného obyvatelstva v českých zemích 20.– 22. 9. 2012 v Ústí nad Labem, zúčastnil se Rudolf Šimek
• veletrh Památky, 4. 10. – 6. 10. 2012 Praha Veletržní palác, zúčastnil se Rudolf Šimek
• Doma na venkově – vesnice jako tvůrčí prostor (řemeslo má zlaté dno), vzdělávací program 30. 10. 2012 Blatná, zúčastnily se Hana Křepelková, Marie Kabátníková
• Svět muzejních expozic 14. 11. - 15. 11. 2012, Západočeské muzeum Plzeň, zúčastnily se Hana Křepelková, Marie Kabátníková

- propagace a prezentace

Současně s otevřením muzea byly spuštěny jeho webové stránky (www.podbrdskemuzeum.cz). Muzeum se prezentuje na webových portálech Kudy z nudy, Kam po Česku, Kudy kam, Výletník, Město pro děti, Vše o cestování s dětmi, Malý dobrodruh, Krásné časy, Kidsland, Cesty krajem, Turistika.pampeliška, Vaše děti, Zpravodaj knihovny J. Drdy Příbram, www.pribramsko.eu, www.pribramsko.cz, www.ubytovani-cz.info.
O aktuálním dění v muzeu jsou pravidelně informováni čtenáři Mladé fronty Dnes, Příbramského deníku, Periskopu, Třemšínských listů, Březnických listů, Jineckého zpravodaje, Milínského zpravodaje., Podbrdských novin, 5+2.
Na propagaci muzea a jeho programů jsme opět využili reklamní plochy v Bohutíně, v Rožmitále a v Nezvěsticích.

• 1. a 2. 12. vysílala rozhlasová stanice Radiožurnál pořad Po stopách Rybových, natočený Václavem Žmolíkem
• 15. 12. od 7.00 do 11.30 hodin odvysílala česká televize na ČT 24, studio 6 víkend, s redaktory Jolkou Krásnou a Jiřím Václavkem, přímý přenos z Rožmitálu Po stopách Rybových, věnovaný Rybovi a České mši vánoční, vánočním zvykům a tradicím, osobnostem rožmitálska. Pořad byl natáčen v kostele Povýšení sv. Kříže ve Starém Rožmitále, v Podbrdském muzeu, v ZUŠ J. J. Ryby. Vystoupili v něm: kardinál Miloslav Vlk, rožmitálský farář p. Jaroslav Kuník, starosta města Josef Vondrášek, předseda Rybovy společnosti Hubert Hoyer, tajemnice Rybovy společnosti Ivana Hoyerová, vedoucí Podbrdského muzea Hana Křepelková, etnografka Národního muzea Jiřina Langhammerová, prapraprapravnuk J. J. Ryby Zdeněk Novotný, muzikolog Karel Procházka, houslový virtuóz Václav Hudeček a p. učitelka ZUŠ a keramička Lucie Hašková Marková.
• 20. 12. vedoucí příbramského souboru Chairé Josef Krček a tajemnice Rybovy společnosti Ivana Hoyerová natočili pořad o J. J. Rybovi pro televizní stanici Šlágr.

Nové zboží a propagační materiály

• 100 nej muzeí a galerií
• Skládačka Příbramsko
• Kulturní průvodce Středočeský kraj
• Skládačka Podbrdské muzeum
• Magnetky – sběratelská hra Sestav si svůj svět
• 6 nových pohlednic
• Kniha Rudolf Šimek, Pavel Valchář Strojírny Rožmitál 1913 – 2013, prvních 100 let
• Kapesní kalendář Muzeum hasičstva

2) Sbírkotvorná činnost

- evidence sbírek

Podbrdské muzeum tvoří své sbírky na základě zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, vyhlášky a předpisů Ministerstva kultury.

Počet evidenčních čísel přírůstků v roce 2012	73
Počet přírůstkových čísel pracovního fondu	152
Celkový počet evidenčních čísel sbírkových předmětů k 31. 12. 2012	1 809

- významné akvizice

K nejvýznamnějším akvizicím roku 2012 patří kovářský měch a vybavení cvočkařské dílny z Voltuše od pana Václava Hlaváčka, vybavení kolářské dílny z Vranovic od pana Petra Soukupa, jejíž součástí je i rám Gangloffovy šindelky. Velmi zajímavý je také římsový kachel, datovaný „1911 Fr. Kuchař Rožmitál", od Jiřího Krůty z Březnice, částečně nekompletní dubová vodováha osazená mosazí a kombinovaná s dalšími funkcemi (kompas, teploměr, úhloměr) je možné, že ji sestavil K. D. Gangloff, nalezena byla ve sběrném dvoře. Do sbírek byla zapsána řada předmětů, které se nacházely ve starém muzeu bez přírůstkových čísel

Kovářský měch

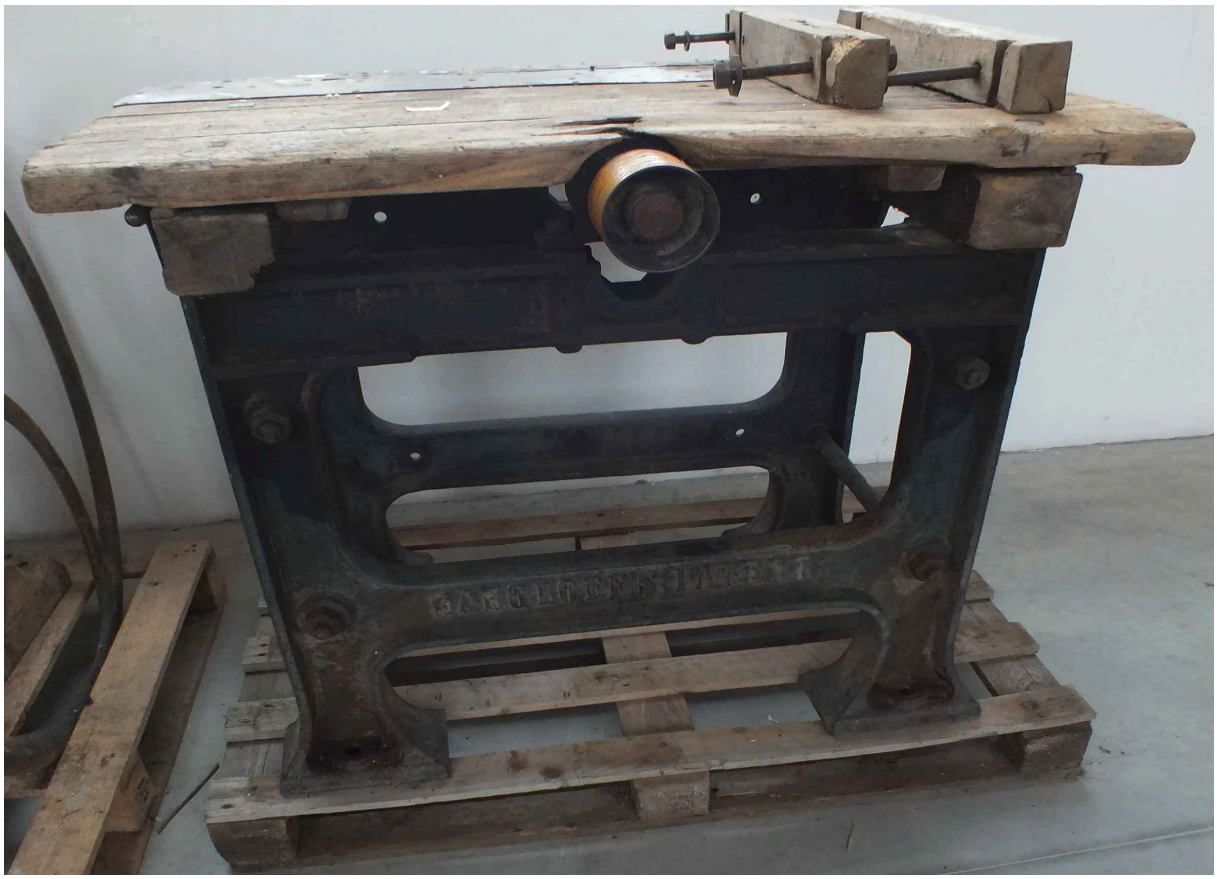

Rám Gangloffovy šindelky

Vybavení cvočkařské dílny z Voltuše

Vybavení kolářské dílny

- zápůjčky

V roce 2012 byly pro muzeum zapůjčeny dvě výstavy

Interaktivní výstava Stromy jako domy aneb život na stromě, ve stromě a pod stromem, zapůjčená Moravským zemským muzeem v Brně. Výstava probíhala od 8. 6. do 27. 9. a navštívilo ji 2 963 platících návštěvníků.
Výstava kočárků a panenek, zapůjčená od soukromých sběratelek, Aleny Zemanové ze Zruče nad Sázavou, Marie Borovcové z Vacíkova, Zdeňky Soukupové a Jaroslavy Zborníkové z Příbrami, probíhala od 5. 12. 2012 do 22. 2. 2013. Do konce roku 2012 navštívilo výstavu 519 návštěvníků.

3) Personální změny

V červenci 2012 odešla na mateřskou dovolenou Jana Šimková, novou pracovnicí muzea se stala Iva Ryjáčková.

4) Návštěvnost

V roce 2012 navštívilo podbrdské muzeum:

• Za plné vstupné	2 048 návštěvníků
• Za snížené	4 446 návštěvníků
• Za rodinné	2 688 návštěvníků
• S volnou vstupenkou	1 533 návštěvníků
• **CELKEM**	**10 715** návštěvníků
• Návštěvníci kulturních akcí	4 372 návštěvníků